



# Evaluering af projekt Demensvenligt Vanløse



2023

Gennemført af Gry Grundtvig og Anne Windolf-Nielsen for Københavns Kommune

# Indledning og indholdsfortegnelse

I nærværende rapport præsenterer vi resultaterne af evalueringen af projekt Demensvenligt Vanløse, som COWI har gennemført for Københavns Kommune i 2023.

## Indhold

<i>Baggrund for projektet</i>	<i>slide 3</i>
<i>Formål med projektet</i>	<i>slide 4</i>
<i>Evalueringens formål og metode</i>	<i>slide 5</i>
<i>Overordnet konklusion</i>	<i>slide 6</i>
<i>Strategisk fokus</i>	<i>slide 7</i>
<i>Målopfyldelse</i>	<i>slide 10</i>
<i>Udbytte af indsatsen</i>	<i>slide 14</i>
<i>Læring fra projektet</i>	<i>slide 16</i>

# Baggrund for projektet

Ifølge Nationalt Videnscenter for Demens forventes antallet af borgere med demens i Københavns Kommune at stige fra 5.000 i dag til 6.500 i 2030. Der er derfor et stigende behov for at øge kendskabet til demens og videreudvikle indsatser for borgere med demens.

I en demensvenlig bydel kender borgerne de tidlige tegn på demens, og ved hvor og hvordan man kan få hjælp til at handle på symptomerne. Ligeledes kender naboen, butiksmedarbejderen, kommunens ansatte og den forbipasserende på gaden de udfordringer, som demens medfører, og ved hvordan enkelte handlinger kan gøre en forskel i hverdagen for borgere med demens. Borgere med demens vil i en demensvenlig bydel opleve opbakning til at kunne fortsætte et meningsfuldt hverdagsliv og eksempelvis fortsætte med at deltage i lokale fritids- og kulturaktiviteter. Dette vil mindske risikoen for ensomhed og isolation, fordi borgere med demens og deres pårørende kan fortsætte hverdagslivet, hvor de bor.

# Formål med projektet

Projektet Demensvenligt Vanløse er et treårigt pilotprojekt, der er gennemført i perioden 2021-2023. Projektet er igangsat af Ældrerådet, som har udpeget den københavnske bydel Vanløse som mål for arbejdet med demensvenlighed.

Formålet med projektet er at:

- mennesker med demens og deres pårørende kan fortsætte med at leve et meningsfuldt liv i eget hjem og på trods af sygdom forblive en del af lokalsamfundet,
- fremme viden og skabe opmærksomhed om demens blandt alle beboere i bydelen Vanløse
- flere skal kende til de tidlige tegn på demens og de positive muligheder, der er ved en diagnose.

# Evalueringsens formål og metode

## Evalueringsens formål

Evalueringen har til formål at undersøge, hvilken effekt indsatsen har haft samt hvad Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i Københavns Kommune skal være opmærksomme på ved en evt. udbredelse af indsatsen til hele København.

Konkret undersøges hvilke aktiviteter der er iværksat i projektperioden og hvilken effekt disse har haft i forhold til at skabe et mere demensvenligt Vanløse. I sidste projektår (2023) bredte projektet aktiviteterne ud til at omfatte andre bydele i København. Evalueringen dækker samtlige aktiviteter foretaget i projektperioden.

Udover nærværende undersøgelse har Københavns Kommune gennemført en borgerpanelundersøgelse i bydelen Vanløse, hvor man har foretaget en baselinemåling forud for projektstart samt en opfølgning i efteråret 2023 for at undersøge borgerpanelets viden om demens. Borgerpanelundersøgelsen indgår imidlertid ikke i nærværende kvalitative evaluering af projektet.

## Metode og data

Evalueringsens resultater baserer sig på en kvalitativ analyse. Der er gennemført interviews med:

- Københavns Kommunes Ældreråd (bestiller)
- Projektteam Demensvenligt Vanløse, Københavns Kommune
- Samarbejdspartnere: En repr. for Alzheimerforeningen, en repr. for Center for Demens, en repr. for Vanløse Lokaludvalgssekretariat samt referencegruppen (to lokaludvalgsmedlemmer og en repr. for Ældresagen).
- Målgruppe: En Boligforening  
Fire SMART-trænere  
To Museer  
Trafik- og Miljøforvaltningen (en repr.)  
Fem personer med demens (deltaget i et museumstilbud), samt en pårørende.  
Vanløse Bibliotek (en repr.)

# Overordnet konklusion

Evalueringen viser, at projektteamet har haft god succes med de aktiviteter, der er iværksat under projektet. Aktiviteterne har bidraget til, at de berørte aktører har fået øget viden om demens samt øget bevidsthed om deres rolle i forhold til borgere med demens. Det betyder, at de i højere grad kan tilpasse deres aktiviteter til at hjælpe borgere med demens. Dertil vurderer vi, at de borgere, som har været berørt af indsatserne, har fået nogle positive oplevelser.

COWI vurderer imidlertid, at Københavns Kommune kunne være kommet endnu længere med projektet, hvis der havde været lagt en mere konkret strategi for gennemførelse af projektet, herunder hvem der var nøgleaktører for projektets gennemførelse, hvem man ville kontakte samt hvordan man ville gå til rekrutteringen. Projektteamet har fra projektstart haft en overordnet plan for, hvilke målgrupper de ville kontakte, og at disse skulle kontaktes pr. mail for at sikre, at projektet kunne skaleres. Dertil har projektteamet siddet 2 dage om ugen i Vanløse lokaludvalgssekretariat for dermed at kunne forfølge opståede muligheder i lokalområdet. Imidlertid har der ikke været en ikke været en konkret plan for, hvordan man konkret skulle overbevise aktørerne om projektets relevans og dermed deltagelse i projektet. I stedet har det mere fået karakter af blot at være et tilbud til aktørerne om at være med i projektet.

Nedenfor er den overordnede konklusion udspecificeret i relation til projektets tre delformål:

- *Fortsættelse af meningsfuldt liv i eget hjem og del af lokalsamfundet.*

Evalueringen viser, at museumsbesøgene har bidraget til, at borgere med demens har kunnet fortsætte deres kulturelle liv og/eller fået øjnene op for kunst. Derved har projektet bidraget til målet om, at mennesker med demens og deres pårørende kan fortsætte med at leve et meningsfuldt liv i eget hjem og på trods af sygdom kan forblive en del af lokalsamfundet.

- *Viden og opmærksomhed om demens.*

Evalueringen viser, at det har været svært at få det brede budskab om demens ud til lokalbefolkningen, fordi det primært er de personer, som er berørte af demens, som har interesse heri. Ligeledes har Københavns Kommune kun fået få butikker m.m. til at deltage i projektet. COWI vurderer, at etableringen af 'Forglem mig ej'-rute i Damhusengen har formået at sætte fokus på demens på en synlig måde, hvor befolkningen i deres eget tempo kan øge deres viden om demens. Desværre er det ikke på baggrund af nærværende evaluering muligt at måle på dette. Vi vurderer, at målet om at fremme viden og skabe opmærksomhed om demens blandt alle beboere i bydelen Vanløse, kun delvist er opfyldt. Flere borgere i Vanløse og andre bydele har fået øget viden om demens, men vi vurderer ikke, at den brede befolkning i hverken Vanløse eller andre bydele har fået mere viden om eller er blevet mere opmærksomme på demens.

- *Kendskab til de tidlige tegn på demens og de positive muligheder ved en diagnose.*

Evalueringen viser, at Københavns Kommune har gennemført en lang række informationsaktiviteter for at oplyse om demens, ligesom de har uddannet 305 personer til demensvenner i og uden for Vanløse. Derved vurderer vi, at målet om, at flere skal kende til de tidlige tegn på demens og de positive muligheder, der er ved en diagnose, er opnået.

# Strategisk fokus

Københavns Kommune har gennemført en lang række aktiviteter under projekt Demensvenligt Vanløse for at skabe en mere demensvenlig bydel. Der er gennemført adskillige aktiviteter i Vanløse, men der er ligeledes gennemført aktiviteter i andre af Københavns bydele (se under målopfyldelse).

Projektet har oplevet mindre lokal opbakning til projektet end forventet. Projektet er stødt på en række uventede modstand i forhold til at få samarbejdspartnere involveret i projektet.

I efteråret 2022 foretog Københavns Kommune en midtvejsundersøgelse, hvor både projektdeltagere og interessenter, som ikke var indtrådt i projektet, blev interviewet, ligesom man lavede en borgerpanelsundersøgelse om frivilligheden i Vanløse.

På baggrund af denne undersøgelse samt de barrierer, de havde oplevet, besluttede projektteamet, at det var for svært at drive en indsats med et udelukkende demensformål og afgrænset til Vanløse. I det sidste projektår (2023) valgte man derfor at brede indsatsens ud til andre bydele samt i højere grad at koble sig på andre tiltag.

De mange aktiviteter, som er gennemført i projektperioden, peger på, at Københavns Kommune på trods af udfordringerne, har formået at gennemføre mange forskellige aktiviteter og har eksperimenteret med, hvilke aktiviteter, det kunne lade sig gøre at gennemføre samt hvilke typer af aktiviteter, der fungerede bedst.

COWI vurderer dog, at det ikke er tydeligt, hvilket strategisk grundlag, der har været for at række ud til de valgte nøgleaktører, eller valg af udførte aktiviteter. Dette set i lyset af de mange spredte og forskelligartede aktiviteter og dertilhørende nøgleaktører. Det er COWIs indtryk, at valget af aktiviteter er sket mere ad hoc i forhold til, hvad der kunne lade sig gøre, og hvad der opstod af muligheder og i mindre grad systematisk i henhold til en konkret plan.

Ligeledes er det COWIs indtryk, at de metoder, der er brugt til rekruttering af aktører ikke har været tilstrækkelige. For at nå ud til mange aktører (og for at sikre skalerbarhed) har man primært kontaktet aktører via email. Vi vurderer, at projektteamet havde haft større succes med rekruttering af aktører, hvis de havde taget kontakt via fysisk fremmøde eller telefonisk. Set i lyset af de rekrutteringsproblemer, der har været i projektet, vurderer vi, at der undervejs i projektet burde være ændret rekrutteringsmetode, selvom dette er mere ressourcekrævende, for dermed at opnå større succes med rekruttering af samarbejdspartnere.

# Strategisk fokus

Det er COWIs vurdering, at projektteamet kunne have fået mere ud af samarbejdet med referencegruppe og bestiller.

Evalueringen viser, at projektteamet primært har involveret referencegruppen og bestiller ved at informere dem om projektets fremdrift og udfordringer. Af interviewene med både bestiller, referencegruppe samt flere samarbejdspartnere fremgår det, at de gerne ville have været involveret mere i projektet og i løsningen af de udfordringer, projektet er stødt på.

COWI vurderer derfor, at der har manglet en tydelig opgavefordeling mellem projektteam og bestiller, referencegruppe m.fl., som har betydet, at projektteamet har været i tvivl om, hvor meget de kunne kræve af bestiller og referencegruppe, og at det muligvis har haft betydning for projektets gennemførelse.

Det har for flere samarbejdspartnere ikke været tydeligt, hvad formålet var med indsatsen, og hvordan de spillede ind i et samlet projekt. Eksempelvis nævner nogle samarbejdspartnere uvished om, hvorvidt projektet konkret har haft fokus på forebyggelse indenfor demensområdet, eller fokus på konkret hjælp til personer med demens i bybilledet.

Det har for nogle samarbejdspartnere ikke været tydeligt, hvad "demensvenligt" konkret indebar eller betød i relation til deres arbejde. De har manglet en forklaring på eller indsigt i hvilke elementer, som indenfor deres arbejde, går under "demensvenlighed".

Ligeledes har flere samarbejdspartnere savnet en konkret plan for det fremadrettede samarbejde eller de fremadrettede aktiviteter, og hvordan de fortsat kunne bidrage til projektet (forankring).

COWI vurderer derfor, at der har manglet en tydelig rammesætning af projektet, som muligvis har betydet, at det har været sværere at rekruttere samarbejdspartnere til projektet, ligesom man muligvis kunne have fået mere ud af samarbejdet med de deltagende samarbejdspartnere.



# Strategisk fokus

Evalueringen viser, at der har manglet en overordnet organisatorisk forankring af projektet.

Både bestiller og lokaludvalgssekretariatet vurderer, at projektet har manglet forankring på ledelsesniveau, således at man nemmere havde kunnet samarbejde med f.eks. Kultur- og Fritidsforvaltningen om forbedringer på biblioteker eller inddragelse af andre kulturinstitutioner.

Ligeledes vurderer vi, at projektteamet har stået meget alene med gennemførelsen af projektet, og at andre dele af Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i kommunen med fordel kunne have været mere involveret. Projektteamet har haft sparring med kollegaer i afdelingen for fællesskaber og afdelingen for velfærdsinnovation (hvor projektteamet også er ansat) samt Center for Demens. Derudover har de sparret med Lindehusene samt Træning og Rådgivning, der ligeledes har deltaget i flere aktiviteter. Endelig har projektteamet deltaget på SUF møder, hvor de har fortalt om projektet. Bestiller vurderer imidlertid, at projektteamet med fordel kunne have inddraget andre afdelinger i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen mere direkte i forhold til at benytte deres relationer og samarbejdsflader til at opfylde projektets mål.

# Målopfyldelse - konklusion

I projektperioden er der gennemført en lang række aktiviteter, og det er COWIs vurdering, at Københavns Kommune har været aktive i forhold til at få opfyldt formålene for projektet. Desværre har projektteamet også mødt barriere, som har betydet, at man ikke har fået gennemført de planlagte aktiviteter i Vanløse. Det skyldes dels CORONA, som påvirkede aktivitetsniveauet i starten af projektperioden. Dertil har mange potentielle aktører ikke ønsket at samarbejde, fordi de frygtede, at deres deltagelse ville tiltrække flere personer med demens til deres tilbud, eller fordi at de ikke oplevede udfordringer med personer med demens. Endelig vurderer vi, som tidligere beskrevet, at en mere konkret plan samt en anden rekrutteringsmetode kunne være opnået større succes med projektet.

Det er desværre ikke med nærværende evaluering muligt at vurdere hvilke aktiviteter, der har skabt hvilken værdi for borgere med demens. Det havde krævet, at der fra projektstart, havde været udformet et set-up til måling af effekten i relation til de opstillede mål.

Evalueringen viser, at informationsaktiviteterne, demensvenmøderne samt 'Forglem mig ej'-ruten har øget borgeres viden om demens og opmærksomheden herpå, ligesom der er flere borgere, der har fået kendskab til de tidlige symptomer på demens. Dertil har museumsbesøgene betydet at kunstinteresserede borgere, har kunnet fortsætte deres kulturelle liv.

Sidst vurderer vi på baggrund af denne evaluering, at uddannelsen af SMART-trænere har bidraget med viden, som trænerne kan bruge i deres arbejde og dermed anses for at have positive effekter for personer med demens fremadrettet. Dog mangler trænerne mere konkret vejledning i, hvordan de kunne arbejde videre med aktiviteterne. Projektet har desuden bidraget med sparring om og finansiering af demensvenlig indretning til bl.a. biblioteket, Vanløse aktivitetscenter samt boligforeninger, som vil bidrage til at lette hverdagen for borgere med demens, ligesom projektteamet har bistået lokaludvalgssekretariatet med viden om demensvenlighed i konkrete sager og dermed øget sekretariatets muligheder for at forbedre forholdene for borgere med demens i Vanløse.

# Målopfyldelse

Følgende aktiviteter er gennemført:

## Aktivitet 1: Kampagner og anden oplysning

- Demensuge 19 – lancering af symbol (2021)
- Demensuge 38 - koncert på Vanløse torv + uddeling af materiale, foredrag ved Kasper Frische, stand på biblioteket. (2021)
- Informationsmateriale og kager på torvet. (2021/2022)
- Demensuge 19 – kampagne for demenssymbolet (Demensvenligt Dk). Fokus på erhverv (uddeling af materiale til butikker) (2022)
- Den historiske time. Foredrag + demensoplysning på biblioteket. (2022)
- Deltage i samarbejdsfora vedr. intro til demensven og skabe relation til klubber i lokalområdet. (2022-2023)
- Demensuge 19 – kampagne for demenssymbolet (Demensvenligt Dk). Fokus på at komme fra A til B. Uddeling af materiale på torvet, byrumsplakat, kontakt til Flextrafik. (2023)
- Forglem mig ej-rute i Damhusengen (demensbænke) (2023)
- Morgensang på biblioteket. Fokus på forebyggelse. (2023)
- Uddannelse af SMART-trænere. (13 deltagere, 10 klubber repræsenteret). (2023)
- Løbende indlæg på Vanløse Lokaludvalgs Facebookside med viden om demens samt invitationer til arrangementer (2021-2023).
- Andet: Deltaget ved *Gæstebud* med Sundhedsgruppen (telt på torvet) (2022)

# Målopfyldelse

## Aktivitet 2: Partneraktiviteter

- Etablerede partnerskaber mellem 2 fodterapeuter, 1 tandlæge, 2 idrætsforeninger, 2 boligforeninger (2021-2023).
- Deltager i demensvensmøde\* (2021)
- Partnerskabsdag (Oplæg fra videnscenter for demens for partnerskaberne. Interview med borger med demens + pårørende omkring ændring af liv og netværk) (2021)
- Udsending af nyhedsbrev til partnere og referencegruppen 2 gange årligt. Indhold: ny forskning, arrangementer, opfordring til deltagelse (2022-2023).

## Aktivitet 3: Bymiljø

- Helga Larsens Plads – følgegruppe om renovering af pladsen (2021-2023)
- Damhusdæmningen – sparring med Teknik- og Miljøforvaltning (2021)
- Kronen – sparring med ejer ifm. renovering af udearealer, høringsvar (2021-2023).
- Elna Munchs plads – høringsvar (2023)
- Toftegårds Plads – høringsvar (2023)
- Sparring om demensvenlige forbedringer: Biblioteket, Sundhedshuset, Bonderupgaard - Forbedringer af skiltning (elevator, venteområde, indgang) (2023)
- Borgermøde om trafiksikkerhed og tilgængelighed i Vanløse. Oplæg vedr. trafiksikkerhed og tilgængelighed for mennesker med demens (2023)

*\*En Demensven er en person, der har sagt ja til mere viden om demens og bakker op om et demensvenligt samfund.*

# Målopfyldelse

## Aktivitet 4: For borgere med demens

- Københavns Museum: Kulturgruppe i Huset, 3 besøgsgange (5-10 deltagere) (2022).
- SMK: Aftenhøjskolen (ca. 20 deltagere), Kulturgruppe i Huset (5-10 deltagere) (2023).
- Naturhistorisk Museum – fotoudstilling: Kulturgruppe i Huset (5-10 deltagere), Aftenhøjskolen (ca. 20 deltagere) (2023).
- Naturhistorisk Museum – rundvisning i Botanisk have: Aftenhøjskolen (ca. 20 deltagere) (2023).
- Aktivitetsvenner: Etablering af samarbejde med Alzheimerforeningen om *Aktivitetsvenner*, besøgsvenner til mennesker med demens (2022).

## Aktivitet 5: Borgerinddragelse

- Dialogmøde med pårørendepanel (til brugere af Huset) (2020).
- Workshop for borgere med demens og pårørende om brugen af byen (2022).
- Middag på Locals omkring emnet: *Hvad er vigtigt for mig?* (2022).
- Dialogmøde med arrangementsgruppen i Huset om emnet: *Hvad er vigtigt for mig?* (2023).

Derudover er der gennemført demensvennemøder med 19 foreninger/virksomheder, hvor i alt 305 personer har deltaget.

Der er desuden taget kontakt til mange flere foreninger, hvor det ikke har været muligt at opnå samarbejde, f.eks. Brønshøj-Husum-Aktiv Center, Ældresagens lokalforening Brønshøj-Vanløse, Idræt i dagtimerne-seniorer, Seniorklubben, SuperBrugsen, Irma m.fl.

# Udbytte af indsatsen

## Udbytte for samarbejdspartnere

- Samarbejdspartnere oplevede, at det indledende møde med Københavns Kommune var effektivt og nyttigt. Dette skyldes, at Københavns Kommune delte viden om demens og personer med demens' udfordringer og behov. Herigennem fik samarbejdspartnere god og konkret sparring på, hvad der kan/ikke kan fungere for personer, der lever med demens.
- Lokaludvalgssekretariatet oplevede desuden, at de fik konkret sparring på lokalplaner i forhold til demensfokus.

Blandt de øvrige interviewede aktører er der opnået følgende udbytte gennem projektet:

- *Erfaringer fra museer:*
  - Hvordan laver man udstillinger for forskellige grupper af borgere
- *Erfaringer fra bibliotek:*
  - Hvordan man kan være mere opmærksom på personer med demens i hverdagen
  - Større kendskab til demens og demenssymptomer
  - Spredte budskab om demensvenlighed

## • *Erfaringer fra SMART-trænere:*

- Øget viden om demens og konkrete træningsmetoder
- Viden om hvordan de kan bidrage til en større rummelighed for personer med demens
- Støre opmærksomhed på tidlige demenstegn
- Bedre rustet til at opspore personer med demens
- Træner inviteret til at holde oplæg på plejehjem
- Træner har hjulpet borger med demens til at komme på et kommunalt forløb for borgere med demens

# Udbytte af indsatsen (fortsat)

- *Erfaringer fra boligforening:*
  - Mere opmærksomhed på demens og på hinanden
  - Mere interesse i demens og tegn på demens
  - Større fælles ansvar for at hjælpe mere sårbare personer i foreningen
  - Givet bedre ballast til henvendelser omkring demensvenlighed til udlejer, fordi boligforeningen har fået professionel vejledning om og dokumentation på potentialet for demensvenlige forbedringer af Københavns Kommune.

## Udbytte for borgere med demens

- Borgerne oplevede, at de fortsat kan deltage i kulturelle tilbud trods deres sygdom.

Borgernes erfaringer med museumsbesøg tilpasset borgere med demens:

- Godt med fokus på få værker til museumsbesøgene, fordi det giver mulighed for at fordybe sig
- Godt med sanselige oplevelser
- Giver mulighed for sparring på tværs af pårørende og personer med demens
- Godt at der er lukket for andre mennesker, så der ikke er forstyrrelser, men ro og fokus
- Giver mulighed for at bevare en interesse for kunst

## **OBS. Udbytte af indsatsen er svært at måle med denne evaluering:**

- Biblioteket har på evalueringstidspunktet ikke foretaget demensvenlige ændringer pga. af deres sparring med KK, da flere tiltag bl.a. har krævet længere processer, grundet ressourcehjælp fra et udefrakommende designbureau. Derfor kan det ikke undersøges, i hvilken grad deres tiltag understøtter målet med projektet.
- Trafik og Miljøforvaltningen har ikke bygget området og er i tvivl om, i hvilken grad demensvenlighed fylder i denne dagsorden, og hvilken prioritetsplads det har sammenlignet med andre områder, som inddrages ved etablering af byfornyelsesområder.
- Boligforeninger har ikke lavet ændringer endnu, hvilket bl.a. skyldes, at udlejer ikke har reageret endnu.
- Der har ikke fra projektets start, været udformet et set-up til måling af effekten i relation til de opstillede mål (se også under målopfyldelse). Dog har Københavns Kommune gennemført en borgerpanelundersøgelse forud for opstart af projektet samt i efteråret 2023 for at måle borgernes vidensniveau. Undersøgelsen indgår dog ikke i nærværende kvalitative evaluering.

# Læring fra projektet

## 1 Mere fokuseret indsats

Evalueringen viser, at projektteamet har mødt udfordringer i forhold til at gennemføre de forventede aktiviteter. Dertil er det COWIs vurdering, at der har manglet en konkret plan for aktiviteterne, og at der er sat mange aktiviteter i gang samtidigt.

Dette vurderer vi bl.a. har betydet, at der ikke har været ressourcer til at fuldføre en tilstrækkelig opfølgning på de udførte aktiviteter. Vi vurderer, at det er en fordel at sikre, at valget af aktiviteter samt samarbejdspartnere i mindre grad sker ad hoc, men i stedet mere systematisk gennem en konkret plan. Der kan med fordel arbejdes med færre aktiviteter og herigennem sikre, at man kommer i mål og kan følge op på disse efterfølgende med konkrete forslag til, hvordan aktørerne kan arbejde videre med den viden, de har fået. Dette er vigtigt til sikring af, at der gennem projektet opnås synergi mellem de konkrete aktiviteter, og at aktiviteterne kan følges helt til dørs.

Fokus i aktiviteter kan ligeledes præciseres ved, at man i højere grad afsøger markedet før et projekt igangsættes, således at man er sikker på, at de aktører, der er centrale for projektets gennemførelse, har givet en interesselikendegivelse forud for projektet. På den måde sikres den lokale interesse fra start, ligesom det i højere grad kan mindske barrierer i mødet med potentielle samarbejdspartnere. Dette vil effektivisere ressourceforbruget i forhold til rekruttering af aktører.

## 2 Politisk og organisatorisk forankring

Evalueringen viser, at der har manglet en overordnet politisk og organisatorisk forankring af projektet. Forud for projektet var der et stort fokus på demens pga. den nationale demenshandleplan fra 2016, ligesom Ældrerådet i Københavns Kommune havde et stort fokus på demens. Dette fokus blev imidlertid mindre grundet CORONA frem mod projektstart, ligesom Ældrerådet ændrede fokus. Dette har betydet, at projektteamet har oplevet et mindre politisk fokus på demens, hvilket har gjort det sværere at få samarbejdspartnere til at prioritere dagsordenen.

Politisk og organisatorisk (ledelsesmæssig) forankring er vigtig, da det kan understøtte vigtigheden af projektet og dets mål for målgruppen og herigennem sikre en mere organisatorisk opbakning til projektet, hvilket kan syne bedre udadtil og muliggøre en nemmere kommunikation om projektets målsætninger til potentielle samarbejdspartnere.

Hvis politisk og organisatorisk opbakning ikke er tilstede kræver det ekstra arbejde i forhold til at etablere samarbejde med andre forvaltninger (f.eks. Kultur- og Fritidsforvaltningen), som kan understøtte projektarbejdet og f.eks. få alle bibliotekerne med samt at skabe kontakt til andre kommunale institutioner, der ligeledes arbejder borgerrettet og herigennem har andre relationer og samarbejdsflader, der kan udnyttes til udbredelse af budskab, aktiviteter og mål med projektet. Det er derfor vigtigt at have fokus på at afsætte ressourcer til dette arbejde.

Vi vurderer endvidere, at det er vigtigt, at projektteamet også har fokus på lokal forankring og lokal opbakning. Ifølge nogle af de interviewede samarbejdspartnere er der en naturlig distance mellem lokale aktører og Københavns Kommune - en distance som skal nedbrydes, og som kan kræve tid at opnå.



# Læring fra projektet

## 3 Mere aktiv inddragelse af bestiller og referencegruppe

Evalueringen viser, at der har manglet en konkret plan for inddragelse af bestiller og referencegruppe. Ifølge bestiller og referencegruppen har lysten og villigheden til både at indgå samt bidrage til projektet, i høj grad været tilstede. Hertil vurderer de, at deres bidrag kunne have været større, end hvad det konkret har været i projektet.

Bestillers og referencegruppens profiler vurderer vi især som fordelagtige til at skabe relationer og få rekrutteret potentielle samarbejdspartnere og ville på den måde med fordel kunne have været anvendt mere aktivt til flere konkrete inputs til valg af aktører, aktiviteter, rekrutteringsmetoder etc.

## 4 Finde den brændende platform

Evalueringen viser, at Københavns Kommune har henvendt sig til mange forskellige aktører, som kunne indgå i projektet, men at en del har givet afslag på at deltage, fordi de ikke oplevede udfordringer med at håndtere borgere med demens eller ikke ønskede at tiltrække flere borgere med demens.

Ved rekruttering af samarbejdspartnere, målgrupper m.fl. kan man med fordel tage udgangspunkt i aktørernes brændende platform. Det kræver identificering af aktørernes udfordringer og problematikker forud for kontakt til aktørerne, således at det er muligt at tale ind i, hvordan projektet kan bidrage til at løse aktørernes udfordringer i relation til demens eller andre forhold, og dermed hvordan projektet kan skabe værdi for aktørerne. Oftest vil samarbejdspartnere indgå i projekter, såfremt de får udbytte af det.

Dertil er det vigtigt at tydeliggøre, hvad aktørerne konkret skal bidrage med, f.eks. invitere deres medlemmer til møde om identificering af de tidligere tegn ved demens eller skilt i butiksruden med demenssymbolet etc.

Dette arbejde kan kræve flere ressourcer, især blandt aktører, hvor demens ikke er en del af den brændende platform, og det er derfor vigtigt, at der afsættes ressourcer hertil i projekter.

# Læring fra projektet

## 5 Forankring af indsatsen

Evalueringen viser, at samarbejdspartnerne har manglet en plan for det fremadrettede fokus for samarbejdet eller aktiviteterne. For at sikre en bedre forankring blandt samarbejdspartnerne, er det vigtigt at der fra samarbejdets start er udformet en konkret plan eller opsat klare rammer for, hvad der forventes af partnerne fremadrettet, samt hvordan aktiviteterne kan leve videre efter projektets afslutning. F.eks. hvordan SMART-trænerens viden kan bruges fremadrettet, hvilke fora de kan indgå i, eller om deres viden kan bredes ud til andre instanser. Ligeledes hvordan museumsbesøg kan udbredes til andre museer, eller hvordan indretning af biblioteker kan udbredes til flere biblioteker i København. Det er hertil vigtigt, at det overvejes hvilke ressourcer, der er til rådighed hos samarbejdsaktørerne, så hele forankringspotentialet og ansvaret for samme ikke kun tildeles aktørerne selv, men at der også ydes støtte til udbredelse af tilbud til andre instanser fra Københavns Kommunes side.

Ligeledes ville det have været en fordel, hvis man udover borgerpanelundersøgelsen havde indtænkt muligheden for konkrete målinger af effekten blandt målgruppen for indsatsen. Det kunne man have gjort ved et spørgeskema til SMART-trænere, deltagere til demensvenmøder m.fl. En systematisk indsamling af viden ville have gjort det nemmere at følge med i målopfyldelsen, ligesom man i højere grad vil kunne følge projektets fremdrift og hvilke konkrete effekter, der opnås blandt målgruppen.

## 6 Udnytte andre fora

Evalueringen viser, at Københavns Kommune i efteråret 2022 ved midtvejsundersøgelsen blev bevidste om, at det var en fordel, hvis de kunne koble sig på andre tiltag for at udbrede budskabet om demens. I sidste projektår arbejdede projektteamet derfor med at koble sig på andre indsætter. Eksempelvis eksisterende netværk i De Gamles By, på aftenhøjskolerne eller gennem foreningslivet for midaldrende og ældre individer. Ligeledes har denne metode været anvendt ved aktiviteter, hvor flere var samlet såsom på torvet i Vanløse, og man har knyttet sig op på Demensvenlig Kulturfestival i forhold til initiativer på museer.

Ifølge lokaludvalgssekretariatet er en vigtig læring fra projektet, at der er fordele ved at henvende sig til allerede eksisterende netværk, hvor der i forvejen er et enten mindre eller større fokus på demens.

Ligeledes påpeges det, at der med fordel kan tænkes endnu mere målrettet i relation til udbredelse af viden om demens. Således at de rette inviteres eller rækkes ud til i relation til specifikke arrangementer eller aktiviteter. Som et mere konkret eksempel nævner Alzheimerforeningen fordelene ved at sende invitationer ud til en bredere kreds af deres medlemmer, hvormed der trækkes på ressourcer, som allerede eksisterer inden for projektet.

Endelig kan man benytte sig af aktiviteter, hvor borgere er samlet i andre sammenhænge til også at give information om demens.